

Biuletyn Przedszkola Miejskiego nr 15
im. W. Chotomskiej w Olsztynie

PRZEDSZKOLNE ECHO

Nr 2/ Grudzień 2022

Opracowała: Agata Jastrzębska-Staniucha

Drodzy rodzice i drogie dzieci!

Aby Święta były wyjątkowymi dniami w roku, by choinka w każdych oczach zaświeciła blaskiem. By kolacja wigilijna wniosła w serca spokój, a radość pojawiała się z każdym nowym brząskiem. By prezenty ucieszyły każde smutne oczy, by spokojna przerwa ukołysała złość. By Sylwester zapewnił sylwestrową zabawę, a kolędowych śpiewów nie było dość!

Wesołych, spokojnych i rodzinnych Świąt Bożego Narodzenia życzy :

Dyrektor wraz z pracownikami

Polskie zwyczaje świąteczne...

Przygotowania do Świąt Bożego Narodzenia dla wielu trwają już od początku grudnia – stworzenie kalendarza adwentowego, pieczenie pierniczków na choinkę, pierwsze refleksje nad wyborem prezentów...

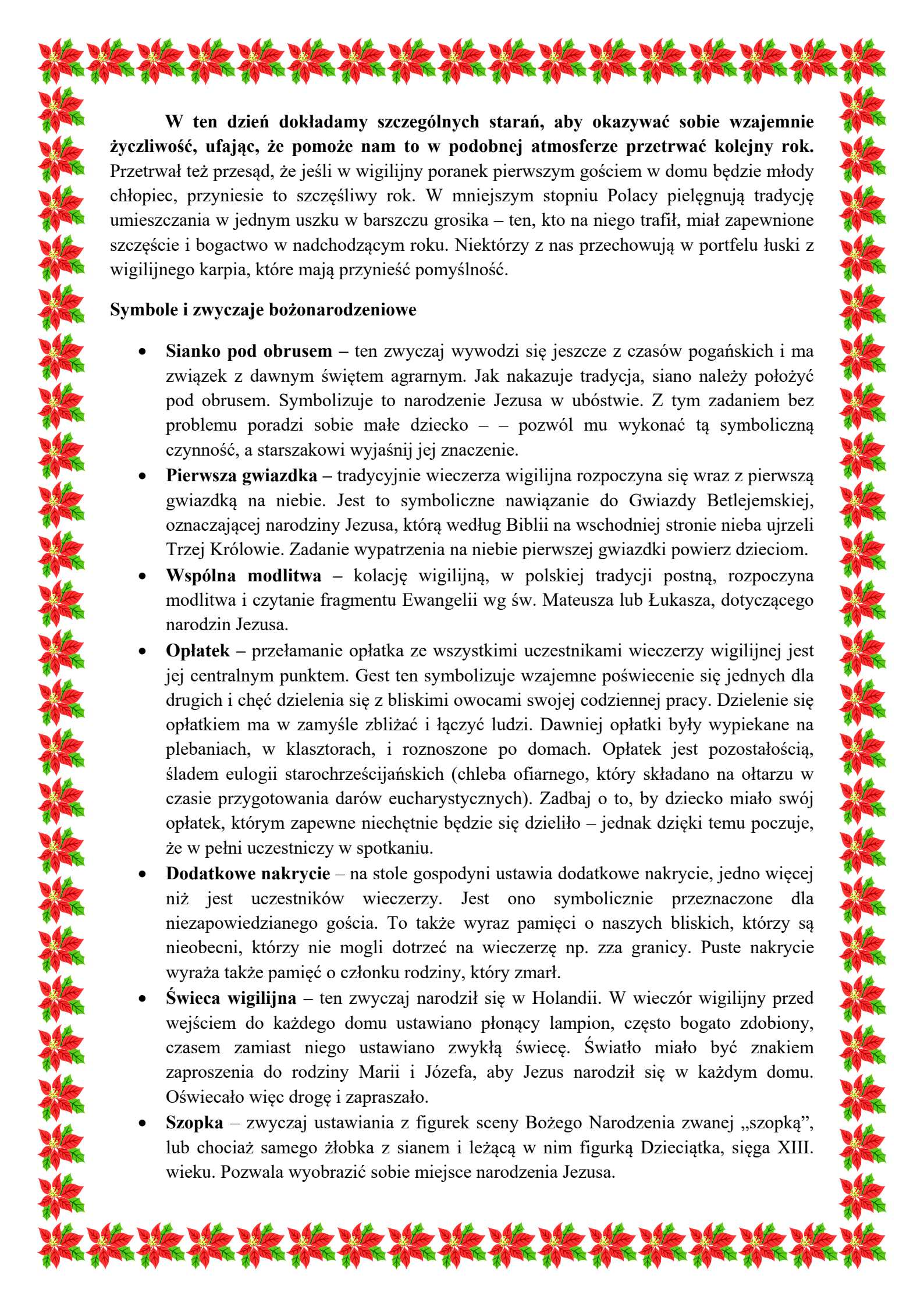
Często wynosimy z domów rodzinnych przekonanie, że przygotowania do Świąt muszą być drobiazgowe i angażujące – to wyjątkowy czas, zatem i przygotowania powinny być wyjątkowe. Jednak natłok przygotowań może sprawiać, że gubimy to, co jest najpiękniejsze w Świątach: radość, ciepło i magiczną atmosferę. **Najlepsze, co możemy zrobić dla siebie i innych, to spędzić ten czas w rodzinnej atmosferze, umocnić łączące nas więzi – aby nasze dzieci w rodzinnym gronie czuły się bezpiecznie i swobodnie.** W dobrym przeżyciu Bożego Narodzenia pomaga świadome pielęgnowanie tradycyjnych zwyczajów i rytuałów świątecznych.

Wigilia

Dzień wigilijny bogaty jest w zwyczaje i przesady, które, jak wierzą, posiadały magiczną moc. Zazwyczaj znajdują one swój rodowód w lokalnych, przedchrześcijańskich wierzeniach. Termin „wigilia” pochodzi od łac. „vigilia” i znaczy „czuwanie, nocne czuwanie”. czasownik „vigilo, vigilare” znaczy tyle, co „nie spać, spędzać noc na czuwaniu, być przezornym i ostrożnym, troskliwym, pilnować”.

Ludowy, przedchrześcijański rodowód wielu zwyczajów sprawia, że w sposobach obchodzenia Bożego Narodzenia mieszają się symbole religijne i pogańskie przesady. Zarówno jedne, jak i drugie nadają tym Świątom szczególnego kolorytu i znaczenia, zaś wspólnie tworzą wyjątkową tradycję. Świadomość tego podwójnego pochodzenia polskich zwyczajów świątecznych pozwala lepiej zrozumieć ich symbolikę i znaczenie.

W ten dzień dokładamy szczególnych starań, aby okazywać sobie wzajemnie życzliwość, ufając, że pomoże nam to w podobnej atmosferze przetrwać kolejny rok. Przetrwaj też przesąd, że jeśli w wigilijny poranek pierwszym gościem w domu będzie młody chłopiec, przyniesie to szczęśliwy rok. W mniejszym stopniu Polacy pielęgnują tradycję umieszczania w jednym uszku w barszczu grosika – ten, kto na niego trafił, miał zapewnione szczęście i bogactwo w nadchodzącym roku. Niektórzy z nas przechowują w portfelu łuski z wigilijnego karpia, które mają przynieść pomyślność.

Symbolne i zwyczaje bożonarodzeniowe

- **Sianko pod obrusem** – ten zwyczaj wywodzi się jeszcze z czasów pogańskich i ma związek z dawnym świętem agrarnym. Jak nakazuje tradycja, siano należy położyć pod obrusem. Symbolizuje to narodzenie Jezusa w ubóstwie. Z tym zadaniem bez problemu poradzi sobie małe dziecko – pozwól mu wykonać tę symboliczną czynność, a starszakowi wyjaśnij jej znaczenie.
- **Pierwsza gwiazdka** – tradycyjnie wieczerza wigilijna rozpoczyna się wraz z pierwszą gwiazdką na niebie. Jest to symboliczne nawiązanie do Gwiazdy Betlejemskiej, oznaczającej narodziny Jezusa, którą według Biblii na wschodniej stronie nieba ujrzeli Trzej Królowie. Zadanie wypatrzenia na niebie pierwszej gwiazdki powierz dzieciom.
- **Wspólna modlitwa** – kolację wigilijną, w polskiej tradycji postną, rozpoczyna modlitwa i czytanie fragmentu Ewangelii wg św. Mateusza lub Łukasza, dotyczącego narodzin Jezusa.
- **Oplatek** – przełamanie opłatka ze wszystkimi uczestnikami wieczerzy wigilijnej jest jej centralnym punktem. Gest ten symbolizuje wzajemne poświęcenie się jednych dla drugich i chęć dzielenia się z bliskimi owocami swojej codziennej pracy. Dzielenie się opłatkiem ma w zamyśle zbliżać i łączyć ludzi. Dawniej opłatki były wypiekane na plebaniach, w klasztorach, i roznoszone po domach. Oplatek jest pozostałością, śladem eulogii starochrześcijańskich (chleba ofiarnego, który składano na ołtarzu w czasie przygotowania darów eucharystycznych). Zadbaj o to, by dziecko miało swój oplatek, którym zapewne niechętnie będzie się dzieliło – jednak dzięki temu poczuje, że w pełni uczestniczy w spotkaniu.
- **Dodatkowe nakrycie** – na stole gospodyni ustawia dodatkowe nakrycie, jedno więcej niż jest uczestników wieczerzy. Jest ono symbolicznie przeznaczone dla niezapowiedzianego gościa. To także wyraz pamięci o naszych bliskich, którzy są nieobecni, którzy nie mogli dotrzeć na wieczerzę np. zza granicy. Puste nakrycie wyraża także pamięć o członku rodziny, który zmarł.
- **Świeca wigilijna** – ten zwyczaj narodził się w Holandii. W wieczór wigilijny przed wejściem do każdego domu ustawiano płonący lampion, często bogato zdobiony, czasem zamiast niego ustawiano zwykłą świecę. Światło miało być znakiem zaproszenia do rodziny Marii i Józefa, aby Jezus narodził się w każdym domu. Oświecało więc drogę i zapraszało.
- **Szopka** – zwyczaj ustawiania z figurek sceny Bożego Narodzenia zwanej „szopką”, lub chociaż samego żłobka z sianem i leżącą w nim figurką Dzieciątka, sięga XIII. wieku. Pozwala wyobrazić sobie miejsce narodzenia Jezusa.

- **Świeca bożonarodzeniowa** – jest najbardziej wymownym symbolem przychodzącego do nas Jezusa, a zarazem znakiem świadectwa wiary chrześcijańskiej wobec dzieci, rodziców, krewnych, przyjaciół i wszystkich odwiedzających dom. Wiele rodzin przygotowuje na Święta świecę urodzinową w kolorze białym, złotym lub czerwonym, udekorowaną religijnymi symbolami bożonarodzeniowymi. Świeca jest symbolem Chrystusa jako Światłości świata.
- **Potrawy** – w zależności od regionu i tradycji rodzinnych, zestaw wigilijnych potraw jest różny, ale zwyczajowo na stole powinny znaleźć się wszystkie płody ziemi, a potraw powinno być dwanaście. Spróbowanie każdej ma zapewnić szczęście przez cały rok. Najpopularniejsze polskie potrawy to czerwony barszczyk z uszkami, zupa grzybowa, karp (ryba) pod różnymi postaciami, kutia, pierogi z kapustą i grzybami, kulebiak, kompot z suszonych owoców. Pamiętaj, że nie wszystkie potrawy są odpowiednie dla dzieci (choćby te przygotowane z grzybów) oraz kobiet w ciąży.
- **Choinka** – jako „drzewo życia” jest symbolem chrześcijańskim – ubiera się ją w dniu, w którym wspominamy naszych pierwszych rodziców: Adama i Ewę. Przypomina ona ludziom naukę o upadku i odkupieniu rodzaju ludzkiego – Bóg przywraca człowiekowi drogę do drzewa życia, którą utracił, czyli dar nieśmiertelności. Natomiast składanie prezentów (darów) pod choinką, jest naśladowaniem dobroci.
- **Wspólne kołędowanie** – radosne śpiewy, w które zaangażowani są wszyscy uczestnicy wieczerzy wigilijnej. Tradycja już niestety coraz rzadziej praktykowana, a szkoda, ponieważ świąteczne muzykowanie nie tylko wpływa na wzajemne relacje międzyludzkie, ale też pomaga rozwijać w sobie poczucie harmonii i wyrażać emocje.

Opracowała: Agata Jastrzębska-Staniucha

Źródło: strony internetowe

Święty Mikołaj na świecie - Santa Clause czy Dziadek Mróz?

W naszej kulturze **Święty Mikołaj** to doskonale wszystkim znana postać staruszka o lasce, w okularach, z długą siwą brodą, w czerwonym stroju, z workiem pełnym prezentów. Jednak kult tej postaci wiąże się z historią biskupa Miry, to starożytne miasto Licji, (współczesne tereny Turcji.)

Św. Mikołaj urodził się ok. 270 roku w Patarze. Zasłynął jako człowiek o dobrym sercu, zadziwiał swoją serdecznością i życzliwością wobec innych, zwłaszcza ludzi biednych i schorowanych. Legendy głoszą, że otrzymał spory majątek po rodzicach, którym podzielił się z ubogimi. Był człowiekiem pobożnym i miłosiernym. Został biskupem Miry z woli mieszkańców tego miasta. Zmarł w połowie IV wieku. Po jego śmierci entuzjastycznie oddawano mu cześć. W czasach gdy Arabowie opanowali miasto, włoskim kupcom udało się wykraść relikwie zmarłego biskupa i przewieźć do Bari w Włoszech. Nie brakuje legend o szlachetnych czynach biskupa Mikołaja. Jedna z nich głosi, iż za jego wstawiennictwem wypuszczono z niewoli trzech oficerów niesprawiedliwie więzionych.

Druga legenda mówi o trzech młodych chłopcach, którym ocalił życie od wyroku śmierci. Wybawił także kilku żeglarzy z katastrofy morskiej. Znana jest również opowieść o tym, jak **Św. Mikołaj** zachował się na wieść o tym, że pewien nędzarz sprzedał swoje trzy córki do domu publicznego. W nocy, przez komin wrzucił worki z pieniędzmi, by je wykupić. Sakiewki wpadły do pończoch i butów, które suszyły się przy kominku. Stąd też zrodził się zwyczaj wieszania skarpet na prezenty, przy kominkach w okresie Bożego Narodzenia. **Święty Mikołaj** zasłynął jako biskup potrzebujących. Biednym ofiarował pomoc materialną, a pokrzywdzonym wsparcie duchowe. 6 grudnia Kościół Katolicki wspomina **Św. Mikołaja** biskupa z Miry, jest on czczony jako patron rybaków, marynarzy, dzieci, panien i więźniów.

W Kościele Prawosławnym **Św. Mikołaj** jest najbardziej czczoną postacią spośród wszystkich świętych, patronuje Grecji, Albanii i Rosji. Z racji swoich dobrych uczynków popularność tego świętego nie zanikła do tej pory, co roku ludzie przebierają się na jego cześć, by móc obdarować prezentami najbliższych, a zwłaszcza dzieci. Oby ta tradycja tkwiła w nas, jak najdłużej, bo nie ma nic piękniejszego, niż sprawianie radości i niespodzianek drugiemu człowiekowi.

Wizerunek **Św. Mikołaja** na przestrzeni lat uległ dużym zmianom. Niegdyś przypominał strojem biskupa, dzisiaj bardziej bajkowego krasnala. Współczesny wygląd to efekt kampanii reklamowych Coca-Coli z lat dwudziestych XX wieku, stworzył go amerykański artysta Fred Mizen, krótko po tym niewielkie korekty wprowadził Huddon Sundblom i tak od 1930 roku wygląd Mikołaja pozostał bez zmian. Święteczna reklama napoju skutecznie utrwaliła jego strój. Fenomen **Św. Mikołaja** jest tak wielki, że nawet w Chinach towarzyszy promocjom handlowym, nazywany jest Staruszką Bożonarodzeniową. "**Co kraj, to obyczaj**", nawet w kwestii Świętego Mikołaja widać spore różnice, co do kultu tej postaci.

W Holandii występuje on jako **Sinterklaas**, w każdą ostatnią sobotę listopada przypląta statkiem do miasta, a następnie na białym koniu paradytuje po mieście, między

innymi odwiedza parę książęcą. Pyta napotkanych o to, czy byli grzeczni tego roku? 5 grudnia to dzień, w którym wszyscy szukają prezentów, ukrytych w najdziwniejszych miejscach.

Włosi mają również swój odpowiednik Św. Mikołaja i jest nim **La Befana**. To złośliwa wróżka, o odrażającym wyglądzie czarownicy, latającej na miotle, która obdarowuje dzieci upominkami z nocy 5 na 6 stycznia w Święto Trzech Króli. Niegrzeczne dzieci wręcz boją się Befany, gdyż im zamiast podarunków może zostawić z skarpecie świątecznej popiół, czosnek, lub cebulę. Grzeczne dzieci spokojnie mogą oczekiwać swoich prezentów. Zanim jednak pójdą spać, aby mieć względy u wróżki, kładą dla niej na stole kieliszek wina i cytrusy. Według legendy o narodzinach Jezusa, Befana dowiedziała się od Trzech Króli, zablądziła po drodze i nie zdążyła 3 powitać Dzieciątka. Dlatego po dziś dzień lata na miotle i podrzuca prezenty przez komin do każdego domu, w którym jest dziecko, z nadzieją, że to właśnie tam może być malutki Jezus.

Podobnie jak we Włoszech, tradycja wygląda w Hiszpanii. Dzieci na prezenty czekają do 6 stycznia. Upominki wręczają im **Los Reyes Magos**: Kacper, Melchior i Baltazar, czyli Trzej Królowie. Wieczorem przed snem przygotowuje się dla króli trzy kieliszki sherry oraz marchewkę, by nakarmić wielbłądy, którymi przybędą.

Frau Berta to z kolei niemiecka postać na wzór Św. Mikołaja. Tradycją przypomina włoską Befanę. Wygląd jest odrażający, ma wielkie stopy i ogromny nos. Ukradkiem zakrada się do dzieciennych pokoi i pozwala im zasnąć. Z kolei dla niegrzecznych dzieci jest postrachem. Najczęściej prezenty układa na parapetach lub schodach, albo wkłada je do specjalnych skarpet lub pod poduszkę. Do domów grzecznych dzieci dostaje się przez komin.

Julemanden to duński Święty Mikołaj. Towarzyszą mu elfy, całą switą porusza się saniami zaprzężonymi w renifery. Dzieci przygotowują mleko i pudding dla elfów. Rano największą radość sprawia im widok pozostawionych okruchów.

Belgowie mają szczęście gdyż ich domy **Święty Mikołaj** odwiedza dwa razy. Pierwszy raz 4 grudnia, sprawdza wówczas zachowanie dzieci, a 6 grudnia przybywa z prezentami w zamian za dobre sprawunki lub z różgami za złe zachowanie. Upominki Mikołaj umieszcza w spychanych butach. Dzieci przygotowują także marchewkę i sianko dla głodnych osiołków.

Santa Clause lub **Father Christmas** tak nazywany jest Święty Mikołaj w krajach anglojęzycznych. Obdarowuje on prezentami dzieci w wigilię Bożego Narodzenia. Wcześniej jednak dzieci piszą listy do świętego, aby podzielić się z nim swoimi życzeniami i pragnieniami. Listy wrzucane są do kominka, aby przy pomocy dymu mogły dolecieć do samego nieba. Do kominków i łóżek przyczepia się ozdobne skarpety, by Święty Mikołaj mógł wkładać do nich prezenty. Niegrzeczne dzieci zamiast prezentów dostają.

Dame Abonde to z kolei francuski, żeński odpowiednik Świętego Mikołaja. Jest to postać dobrej wróżki, odwiedza grzeczne dzieci w czasie snu i rozdaje im prezenty w sylwestrową noc. Upominki przynosi także Père Noël. Prezenty dzieciom pomaga dostarczyć

Mikołajowi jego przyjaciel - Pre Fouettard, on doskonale wie, jak zachowywało się dziecko przez ostatni rok i na jaki prezent zasługuje.

Na terenie naszego kraju istnieją regiony, gdzie prezentami w Boże Narodzenie obdarowuje **Gwiazdor**. Postać ta z roku na rok zostaje wypierana przez popularniejszego Świętego Mikołaja. Choć i tak na terenach dawnych Prus kultywuje się tę tradycję. Nazwa Gwiazdor pochodzi od gwiazdy jaką kolędnik rozświetlał sobie drogę przemierzając miasta i wsie, by obdarować grzeczne dzieci prezentami, a łobuzów ukarać różgami. Gdy nie znały pacierza, nie mogły liczyć na żaden podarunek.

Zimowe zagadki

*Co to za woda, twarda jak kamień? Można na łyżwach ślizgać się na niej. (*lód*)

* Z lodowych klocków - dom nie wysoki. Jego lokator jadł mięso foki. (*igloo*)

*W jakiej stołówce za każde danie, goście dziękują nam - ćwierkaniem? (*karmnik*)

*Ze śniegu zrobiony, kapelusz na głowie. Zgadnij, kto to taki. Ja wiem, lecz nie powiem! (*batwan*)

*Nosi je na rękach nawet słaby malec. Mogą mieć pięć palców, albo jeden palec. (*rękawiczki*)

*Powieś jej na sznurku kawałek słoniny, a będzie ją dziobać w czasie śnieżnej zimy. (*sikorka*)

*Jakie to węże na drutach rosną? Zimą są na szyi, w szafie zasną wiosną. (*szaliki*)

Kolorowanka dla dzieci

Pokoloruj kredkami świąteczną kolorowankę.

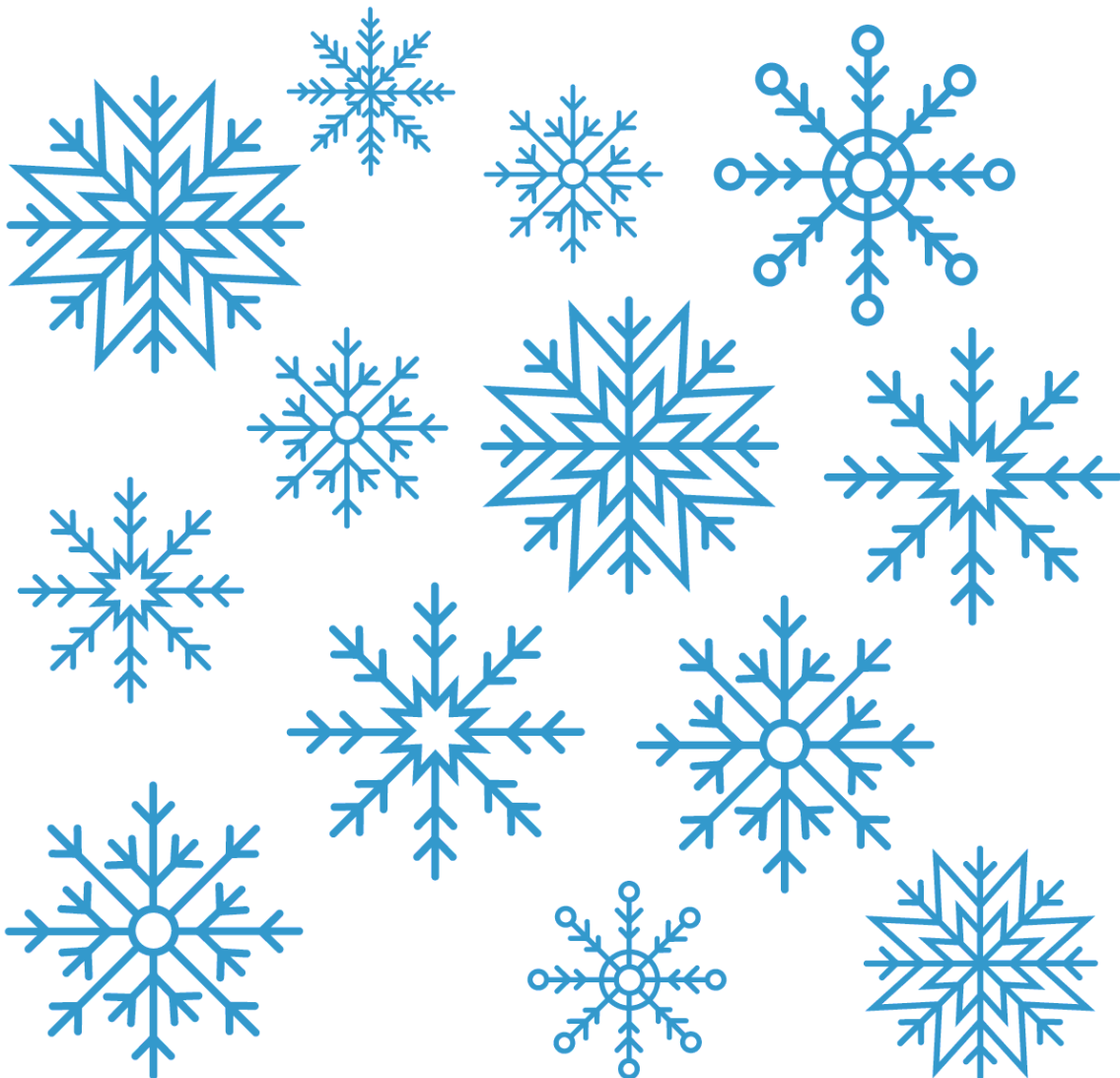

Ćwiczenia z myślenia

Policz śnieżynki:

Ćwiczenia artykulacyjne

Ćwiczenia buzi i języka

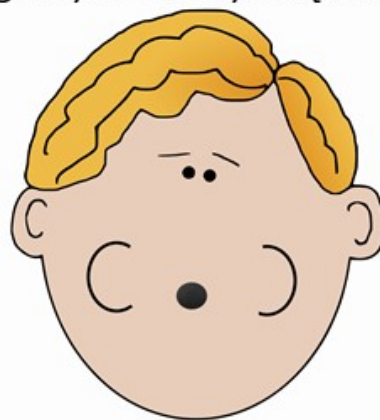
Powiedz „A”

Dotykaj naprzemiennie
górných i dolnych zębów

Daj buziaka

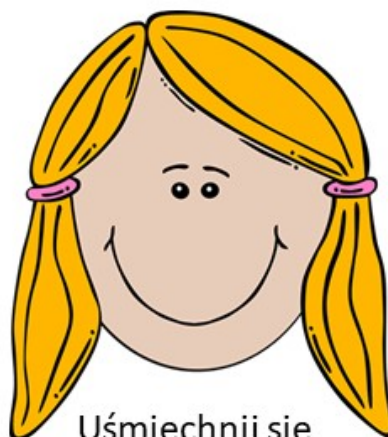

Zrób balon z buzi

www.logopatka.pl

Nagryzaj zębami wargę

Uśmiechnij się

PIERNICZKI PRZEDSZKOLAKA

Składniki:

- 1 kostka margaryny lub masła
- ½ szklanki cukru
- ¼ kg miodu
- 1 i ½ łyżki kakao

Wszystko rozpuścić, wystudzić, a potem dodać

- ½ kg mąki
- 2 jajka
- 1 łyżka przyprawy do piernika
- 1 łyżeczką sody

Wyrobić ciasto i zostawić do następnego dnia w temp. pokojowej. Rozwałkować masę na grubość ok. 1-1,5 cm, wycinać ulubione kształty foremkami i piec 15 min./180 st.

SMACZNEGO ☺

Kochany święty Mikołaju!

Pozdrawiamy Cię serdecznie. Jesteśmy dziećmi z Przedszkola Miejskiego Nr 15 im. Wandy Chotomskiej. Mieszkamy w Polsce, w Olsztynie.

Podobnie jak Ty lubimy zimę i wszystkie przyjemności z nią związane. Z niecierpliwością oczekujemy na pierwszy śnieg. Gdy nadchodzi ta upragniona chwila, wybiegamy z radością do naszego pięknego ogrodu przedszkolnego i rzucamy się śnieżkami. Lubimy też lepić bałwana i zjeżdżać na sankach, jabłuszkach z górki. Wracamy do przedszkola zmęczeni, ale zadowoleni.

Wiemy, że ciężko pracujesz, bo o tej porze przygotowujesz zabawki i niespodzianki dla wszystkich dzieci.

Mamy nadzieję, że zasługujemy na podarunki od Ciebie. Staraliśmy się być grzeczni. Pomagaliśmy też naszym rodzicom, a niektórzy z nas opiekowali się młodszym rodzeństwem.

Dziękujemy Ci za to, że masz dobre serce i pomagasz wszystkim potrzebującym, szczególnie dzieciom. Prosimy, abyś i w tym roku pamiętał o dzieciach z domów dziecka i o tych, których rodzice są zbyt biedni, aby liczyć na prezent pod choinką.

Życzymy Ci zdrowia i przesyłamy pozdrowienia.
Dzieci z przedszkola

Wigilijna Święta Noc,
Od opłatka bije blask,
ale gdzieś tam ulicami,
Krażą ci, co są dziś sami,
Pusty talerz dostawiamy,
może zblędzą pod nasz dach?

Wigilijna Święta Noc,
Niesie łaskę w każdy dom,
Serca swoje otwieramy
Dla tych, którzy są dziś z nami
I z czułością wspominamy tych,
Co już odeszli stąd.

Święta Bożego Narodzenia już blisko, życzymy Państwu zdrowia,
radości i wspaniałej rodzinnej atmosfery. Do zobaczenia w Nowym
Roku!

Redakcja: Agata Jastrzębska-Staniucha – autorka wydania